SISÄMINISTERIÖ **LAUSUNTO** **HE 138/2018 vp**
RAJAVARTIO-OSASTO

Rajavartioylitarkastaja Pertti Normia 29.10.2018

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

HE 138/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi pelastuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiksi muiksi laeiksi annetun hallituksen esityksen (HE 18/2018 vp) täydentämisestä

Sisäministeriön rajavartio-osasto toimii samalla Rajavartiolaitoksen esikuntana ja se lausuu asiassa seuraavaa:

Sisäministeri ja ympäristöministeri ovat 4.10.2017 allekirjoittaneet sopimuksen merellisen ympäristövahingon torjunnan johtovastuun siirrosta ympäristöministeriön hallinnonalalta sisäministeriön hallinnonalalle pääministeri Sipilän hallituksen hallitusohjelman mukaisesti. Tätä koskeva hallituksen esitys HE 18/2018 vp on valmisteltu hyvässä hengessä ympäristöministeriön, sisäministeriön pelastustoimen ja Rajavartiolaitoksen kesken kolmikantayhteistyönä. Hallituksen esityksen laajalla lausuntokierroksella esitystä kannatettiin yleisesti. Rajavartiolaitoksen näkökulmasta siirto on perusteltu ja soveltuu hyvin Rajavartiolaitoksen merelliseen tehtäväkuvaan nykyaikaisena eurooppalaisena rannikkovartioviranomaisena. Samalla luotaisiin keskitetty merellinen turvallisuusjärjestelmä, joka toimisi niin sanotulla yhden luukun periaatteella ja kustannustehokkaasti.

Nyt käsittelyssä olevassa täydentävässä HE:ssä 138/2018 vp pelastuslain ja eräiden muiden lakien muuttamista koskevia pykäläehdotuksia muutettaisiin poistamalla niistä maakuntauudistukseen liittyvät viittaukset siten, että nykyinen oikeustila säilyisi tältä osin. Täydentävässä esityksessä ehdotetaan lakiehdotuksista poistettavaksi alkueräiseen esitykseen HE 18/2018 vp sisältyvät maakuntauudistusta koskevat kirjaukset, jotta yllä mainitun sopimuksen ja hallitusohjelman mukaisesti merellisten ympäristövahingon torjunnan johtovastuun siirto saataisiin voimaan suunnitellusti vuoden 2019 alusta lukien. Rajavartio-osasto pitää tätä erityisen tärkeänä seikkana, koska muutosta on valmisteltu Rajavartiolaitoksessa yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa jo pitkään muun muassa henkilöstön, kaluston ja määrärahojen siirtoja myöden.

Öljyvahinkojen torjuntalain (1673/2009) kumoamisen myötä sen säännökset integroitaisiin pelastuslakiin. Tämän vuoksi kumottavan öljyntorjuntalain 36 §:n 2 momentin viimeisen virkkeen sisältö tulisi siirtää teknisenä korjauksena sellaisenaan nyt ehdotettavaan pelastuslain öljyntorjuntaa koskevaan 36 a §:ään sen uudeksi 3 momentiksi alla punaisella merkitysti:

36 a § Pelastustoiminnan johtajan toimivaltuudet öljyvahingon ja aluskemikaalivahingon torjunnassa

---

Pelastuslaitos tai Rajavartiolaitos suorittaa korvauksen edellä 1 ja 2 momentin mukaan käyttöön otetusta omaisuudesta sekä torjuntatehtävien suorittamisesta ulkopuoliselle mahdollisesti aiheutuneesta vahingosta, siten kuin vahingonkorvauslaissa säädetään.

Näin ollen säännöksestä ilmenisi selkeästi se, että pelastuslaitoksen asettaman pelastustoiminnan johtajan päätöksellä samoin kuin myös Rajavartiolaitoksen asettaman pelastustoiminnan johtajan päätöksellä öljyvahingon ja aluskemikaalivahingon torjumiseksi käyttöön otetusta omaisuudesta maksettaisiin korvaus sekä myös vahingosta vahingonkorvauslain mukainen korvaus.

Sisäministeriön rajavartio-osasto kiinnittää huomiota myös siihen, että liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastorakennetta koskevan uudistuksen hallituksen esityksissä HE 61/2018 vp ja HE 104/2018 vp ehdotetut muutokset virastojen nimiin ja tehtäviin huomioidaan nyt käsittelyssä olevien hallituksen esitysten meripelastuslakia koskevassa liitelaissa nro 8.